

Els Clàssics en la Cultura Contemporània

Codi: 103563

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500243 Estudis Clàssics	OT	3	0
2500243 Estudis Clàssics	OT	4	0
2502758 Humanitats	OT	3	0
2502758 Humanitats	OT	4	0

Professor/a de contacte

Nom: Oscar Luis de la Cruz Palma

Correu electrònic: Oscar.DeLaCruz@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Els continguts acudiran a coneixements teòrics sobre la història de la cultura que els estudiants han hagut d'adquirir en altres assignatures, especialment els referits al període dels segles XVIII-XXI. També es considera assolit un nivell de redacció que inclou la manera de citar científicament la redacció dels treballs.

Objectius

Estudi dels esdeveniments culturals que s'han produït i que es produeixen a l'època contemporània, per a la comprensió i anàlisi dels quals cal fer referència als seus antecedents en el món clàssic.

Per a una comprensió de la història de la cultura contemporània, és imprescindible adonar-se que les innovacions significatives no han pogut desenvolupar-se sense tenir en compte unes tradicions que, sovint, parteixen del món clàssic. Els nous esdeveniments culturals transcendentals no n'han prescindit, actualitzant les referències clàssiques per motius sobre els quals cal reflexionar.

L'assignatura treballa sobre aquesta idea general i intentarà demostrar la seva aplicació tenint en compte els objectius següents:

- Considerar el pes de la tradició clàssica al panorama de la cultura contemporània.
- Detectar elements culturals de tradició clàssica, vigents a la història de la cultura recent.
- Localitzar nous fenòmens que depenen de l'ús o la interpretació de temes clàssics o de la cultura clàssica.
- Avaluar i valorar el pes de la cultura clàssica en el panorama cultural actual.

Competències

Estudis Clàssics

- Demostrar que es coneix l'evolució de la imatge artística de l'antiguitat.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Interpretar l'obra d'art en el context en el qual es va gestar i relacionar-la amb altres formes d'expressió cultural.
- Sintetitzar el debat actual sobre el lloc de la tradició clàssica a Occident.

Humanitats

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar els processos històrics en què s'inscriu la cultura contemporània.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar la reutilització dels motius clàssics en nous contextos
2. Analitzar la reutilització dels motius clàssics en nous contextos.
3. Aplicar els coneixements històrics, institucionals, culturals i literaris al comentari de textos.
4. Criticar les adaptacions cinematogràfiques de les llegendes mitològiques clàssiques
5. Criticar les adaptacions cinematogràfiques de les llegendes mitològiques clàssiques.
6. Definir i explicar amb precisió un objecte artístic amb el llenguatge propi de la crítica d'art.
7. Enumerar conceptes de la cultura clàssica que han perviscut fins a la societat contemporània
8. Identificar els resultats, a diversos nivells, de la projecció del món clàssic en la cultura occidental en les diferents èpoques i territoris.
9. Identificar les fonts grecoromanes en què s'han inspirat artistes i literats al llarg de la història.
10. Interpretar el context material i cultural de transmissió dels textos antics.
11. Relacionar els mites contemporanis amb l'antiguitat clàssica
12. Relacionar els mites contemporanis amb l'antiguitat clàssica.
13. Valorar la recepció del pensament i de la història del món clàssic a Occident.

Continguts

Mòdul 0: Delimitacions metodològiques

0.1 Definicions del concepte "cultura contemporània" i limitacions cronològiques i espacials.

0.2 Definicions i consideracions sobre el concepte de "tradició clàssica".

Mòdul 1: Antecedents del món contemporani del segle XXI: la tradició clàssica als segles XVIII-XIX.

1.1 L'interès de la Il·lustració pel món clàssic.

1.2 L'aparició de nous mites contemporanis... basats en la tradició clàssica.

Mòdul 2: La presència del món clàssic a la primera meitat del segle XX.

2.1 El tractament dels clàssics per les avantguardes.

2.2 Els clàssics com a imatge del feixisme.

2.3 Expressions existencialistes per mitjà dels referents clàssics.

Mòdul 3: La presència del món clàssic a la segona meitat del segle XX i inicis del s. XXI.

3.1 La utilitat dels clàssics per a la cultura postmoderna.

3.2 L'aparició d'un neohumanisme i l'actualitat dels clàssics.

3.3 Constatació de l'ús de les referències clàssiques a la actualitat.

Metodologia

Si el nombre d'estudiants matriculats és menor de 20 es preveurà un torn d'exposicions a l'aula. Per aquest motiu, a l'inici de l'assignatura els estudiants hauran d'inscriure's en un dels tres grups següents per centrar el tema de la seva exposició (segons els mòduls temàtics reflectits a l'apartat de Continguts). En el cas d'haver-hi un grup major de 20, es mantindran les entregues de les ressenyes, però no els torns d'exposició a l'aula.

Exposició 1 (tema del mòdul 1):

Sobre els nous mites del s. XVIII - XIX

Exposició 2 (tema del mòdul 2):

Sobre la representació dels clàssics per les Avantguardes

Sobre l'ús dels clàssics pel Feixisme

Exposició 3 (tema del mòdul 3):

Sobre l'ús dels clàssics al segle XX: Existencialisme - Postmodernitat

Calendari d'activitats

	dll	dj
febrer	11	14
	18	21
	25	28
març	4	7
	11	14 entrega 1a ressenya (20%)
	18	21
	25	28
abril	1	4
	8	11

	29 entrega 2a ressenya (20%)	
maig		2
	6	9
	13	16
	20	23 entrega 3a ressenya (20%)
	27	30 examen (40%)
juny	3 reavaluació	6 reavaluació
	10 reavaluació	13 reavaluació

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Mòdul 0: introducció metodològica	6	0,24	11, 13
Mòdul 1: exposició teòrica	12	0,48	2, 7, 8, 9, 10, 11, 13
Mòdul 2: exposició teòrica	9	0,36	2, 7, 8, 9, 10, 11, 13
Mòdul 3: exposició teòrica	12	0,48	2, 7, 8, 9, 10, 11, 13
Tipus: Supervisades			
Exposició a l'aula d'un tema relacionat amb els continguts de l'assignatura (10 minuts) i lliurament per escrit	1	0,04	2, 7, 8, 9, 10, 11, 13

Indicacions especialitzades per a la redacció de les 3 ressenyes	6	0,24	2, 7, 8, 9, 10, 11, 13
Tipus: Autònomes			
Lectura de bibliografia per a cadascú dels mòduls (continguts)	75	3	2, 9, 10, 11
Redacció de 3 ressenyes	12	0,48	2, 9, 10, 11
Redacció de conclusions i preparació de l'exàmen final	12	0,48	2, 7, 8, 9, 10, 11, 13

Avaluació

El resultat de la nota final s'obté de la suma de les proves següents:

Entrega de 3 ressenyes: 60% [20% cada una]

Exposició (a l'aula) en el cas d'haver-hi menys de 20 estudiants matriculats: 10%. Per ser avaluat, és necessari haver lliurat l'exposició escrita. En el cas d'haver-hi més de 20 estudiants matriculats, no s'organitzaran les exposicions i, per tant, aquest 10% de la nota es veurà reflectit a la Prova escrita (40%)

Prova escrita (examen obligatori): 30% (en el cas d'haver-hi exposicions a l'aula) - 40% (en el cas de no haver-hi exposicions a l'aula).

Reavaluació: La data, hora i lloc de la reavaluació serà la que indiqui la Gestió Acadèmica de la Facultat de Filosofia i Lletres.

Si es dona el cas, els estudiants tindran dret a corregir i tornar a entregar les ressenyes fins que assoleixin la nota màxima (60%), amb data límit del dia de la reavaluació. En aquest cas, s'aconsella fer ús de les hores de tutoria que tindrà fixades el professor.

Si s'organitza, l'exposició a l'aula no és una prova obligatòria, però en cas de no fer-la l'estudiant opta a un màxim del 90% de la nota.

La nota del l'examen no es pot reavaluar amb una segona prova, en tot cas es pot discutir durant el període de revisió de notes (període de reavaluació).

Aquells estudiants que no hagi aprovat i es presentin a la reavaluació, tenen opció només al aprovat (5 punts) com a nota màxima.

Per ser avaluat, és necessari haver fet l'examen obligatori, sense el qual el resultat de l'avaluació serà "no avaluable".

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exposició a l'aula d'un tema relacionat amb els continguts de l'assignatura (10 minuts) i lliurament per escrit	10%	1	0,04	2, 6, 7, 8, 11, 13
Lliurament de 3 ressenyes relacionades amb els Continguts de l'assignatura	60	2,5	0,1	1, 2, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Prova escrita (examen)	30%	1,5	0,06	3, 7, 8

Bibliografía

La bibliografía següent és orientativa i no exhaustiva.

Mòdul 1:

P. Burke, *¿Qué es la historia de la cultura?*, Madrid, 2005

J. W. Burrow, *La crisis de la razón. El pensamiento europeo 1848-1914*, Barcelona, 2001.

Ch. Jamme, *Introducción a la filosofía del mito en la época moderna y contemporánea*, Barcelona-Buenos Aires-México, 1999.

J. Picó, *Cultura y modernidad*, Madrid, 1999.

D. Viñas Piquer, *Historia de la crítica literaria*, Barcelona, 2002.

Mòdul 2:

L. Canfora, *Ideologías de los estudios clásicos*, 1980, trad. cast. M. Llinares García, Madrid, 1991.

J.M. Domenach, *La propaganda política*, Barcelona, 1969.

R. Gubern, *Máscaras de ficción*, Barcelona, 2002.

U. Silva, *Arte e ideología del fascismo*, Valencia, 1975.

VV.AA. *¿Qué es una obra maestra?*, Barcelona, 2000.

Mòdul 3:

E. Fromm, *El humanismo como utopía real*, Barcelona-Buenos Aires-México, 1998.

O. Fullat, *El siglo postmoderno (1900-2001)*, Barcelona.

J.L. Gaddis, *El paisaje en la historia*, Barcelona, 2004.

J. F. Lyotard, *La condición postmoderna*, Madrid, 1994.

E. Said, *Orientalismo*, Barcelona, 2002.

E. Said, *Humanisme et démocratie*, Paris, 2005

J. P. Sartre, *El existencialismo es un humanismo*, Buenos Aires, 1972.

Tz. Todorov, *El jardín imperfecto*, Barcelona, 1999 (trad. franc. 1998¹).